

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

**Збірник наукових праць
Рівненського державного гуманітарного університету**

Випуск 29

Рівне – 2017

УДК 94(477) + 94 (100)

А 43

ББК 63.3 (4Укр)

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного ун-ту. – Вип. 29. – Рівне : РДГУ, 2017. – 305 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м.Рівне)

Заступник головного редактора:

Шелюк Людмила – кандидат історичних наук, професор (м.Рівне)

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій – кандидат історичних наук, доцент (м.Рівне)

Редакційна рада:

Давидюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Жарна Криштоф – доктор хабілітований в галузі історії, професор (м.Жешув, Республіка Польща)

Киридон Алла – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Троян Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Фісанов Володимир – доктор історичних наук, професор (м.Чернівці)

Шугаєва Людмила – доктор філософських наук, професор (м.Рівне)

Члени редколегії:

Галуха Любов – кандидат історичних наук, доцент (м.Рівне)

Жилюк Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Остріг)

Майзнер Роберт – доктор хабілітований в галузі історії, професор (м.Ченстохова, Республіка Польща)

Соммер Ханна – доктор гуманітарних наук в галузі соціології, професор (м.Жешув, Республіка Польща)

Степанков Валерій – доктор історичних наук, професор (м.Кам'янець-Подільський)

Стоколос Надія – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Чухліб Тарас – доктор історичних наук, провідний науковий співробітник (м.Київ)

Швецова-Водка Галина – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Шеретюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 10 від 30 листопада 2017 р.

ISSN 2519-1942

Згідно постанови президії ВАК України часопис «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії» визнано фаховим виданням у галузі історичних наук (постанова від 17 червня 2016 р.)

**Свідоцтво про державну реєстрацію:
Серія КВ № 15857-4329Р від 12 жовтня 2009 р.**

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. Пластова, 31,
історико-соціологічний факультет РДГУ,
isf_rdgu@ukr.net
<http://isf.rv.ua/>

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

30. Шандра В. Міщанські органи станового самоврядування в Україні (кінець XVIII – початок XX ст.). – Київ, Ін-т історії України, 2016.
31. Шафонский А. Черниговского наместничества топографическое описание. – К., 1851.
32. Щукин В.В., Павлюк А.Н. Земляки: очерки истории еврейской общины города Николаева (конец XVIII – начало XX вв.). – Николаев, 2009.

УДК 821.161.2.09

Любов Томчук

IWANFRANKOWKULTURZEUKRAIŃSKIEJ

У статті проаналізовано внесок Івана Франка – відомого письменника, літературознавця, філософа та громадського діяча – у розвиток української культури. Досліджено особливості естетичної інтерпретації мотивів та образів усної народної творчості у його поетичних текстах. Виявлено, що однією з основних ідей творчості вченого є ідея єдності українського народу.

Ключові слова: Іван Франко, Україна, література, поетичні тексти, український народ, боротьба.

The article analyzes the contribution of Ivan Franko, the famous writer, literary critic, philosopher and public figure, to the development of Ukrainian culture. The peculiarities of aesthetic interpretation of motives and images of oral folk art in his poetic texts are investigated. It is revealed that one of the main ideas of creativity of scientist is the idea of unity of the Ukrainian people. As a poet Franko in many of his poems deals with the problems of the Ukrainian people's life and problems. Still the central idea of his poetry was the struggle of the Ukrainians for their independence. The poet's poetry evokes conscience, helps to withstand all life's difficulties and encourages efforts.

The article also highlights the romanticism in the Franko's poetry. That romanticism makes a great impression and gives a sense of respect towards the people who realize the goals of their lives like Ivan Franko. I. Franko always aspired to a truth, justice, that was almost nonexistent things at his times. Because of that, Ivan Franko was called the eternal revolutionary with unbreakable spirit, the titan of work and thought, who fought for survival. He was a brilliant scientist, a member of the Academy of Scientists, who had an authority in the whole scientific world.

Key words: Ivan Franko, Ukraine, literature, poetic texts, the Ukrainian nation, a struggle.

В статті проаналізовано вклад Івана Франка – известного писателя, литературоведа, философа и общественного деятеля – в развитие украинской культуры. Исследованы особенности эстетической интерпретации мотивов и образов устного народного творчества в его поэтических текстах. Выведено, что одной из основных идей творчества ученого является идея единства украинского народа.

Ключевые слова: Иван Франко, Украина, литература, поэтические тексты, украинский народ, борьба.

Iwan Franko... Poznając twórczość tego poety, uznawanego za jednego z najciekawszych twórców Ukrainy, staramy się też poznać wielowymiarowość talentu tej osoby.

Jest on uznawany za wielkiego znawcę przeszłości swego narodu, erudytę w sferze światowej historii i piśmiennictwa, a całą swą wiedzę kierował na potwierdzenie starożytności i wielkości piśmiennictwa ukraińskiego.

Naukowe dziedzictwo tego twórcy składa się z dziesiątek prac, w których autor zwraca uwagę na problem narodowej przynależności nie tylko piśmiennictwa, ale i narodu ukraińskiego.

Poezja I. Franki jest bliska do narodowego folkloru swą głębią i prostotą. Przykładem tego może służyć zbiór «Зів'яле листя», który opiera się na sytuacjach życiowych autora. Przedmowę do tego zbioru napisał Dmytro Pawłyczko, wielki miłośnik poezji I. Franko.

«Є в «Зів'ялому листі», – пише Д. Павличко, – особливо в його другій частині, речі такої краси й глибинності, о їх сміливо можна зарахувати до найгеніальніших творінь світової любовної лірики» [3, с. 57].

Са́то твору, опира́юче się w swej budowie na folklorze ukraińskim, o własnych przeżyciach, prawdziwych i bolesnych.

Лиш біль страшний, пекучий в серці там

Все заповнив, усю мою істоту.

Лиш біль і се страшне: бам, бам, бам.

А сліз нема, нікрові, ані поту.
Умеркне світ довкола, і я сам
Лечу кудись в бездонну стужу й сльоту.
Ридать! Кричать! – та горло біл запер [1].

Jego utwory zostały przerobione na piosenki ina skrzydłach muzyki przemawiają do ludzkich serc, otwierając je na nowe przeżycia, robiąc bardziej czutymi do ludzkiego bólu i cierpienia. Sam Franko pisał: «...надіюся, що й теперішнє покоління знайде в моїх віршах не одно таке, що відгукнеться в його душі зовсім непесимістичними тонами». Jednak wiele utworów poety nigdy nie były deklamowane w czasach sowieckich.

Лише борися, не корися
Радше впадь, а сил не трать
Хоч пропадь, але не зрадь!

.....

Довго нас недоля жерла,
Досі нас напруга жре,
Та ми крикнім: «Ще не вмерла,
Ще не вмерла і не вмере! [1]

Oczywiście, takie słowa poety nie mogłyurzećświatła dziennego w czasach prześladowań. Franko zawsze stal na straży rodzimej literatury ukraińskiej, co bardzo wyraźnie da sięzauważyć w takich utworach jak «Пролог», «Великіроковини». Władze mieli mu za złe tez to, żecentralną ideaę jego poezji była walka narodu ukraińskiego o swoją niezależność.

W twórczości I.Franko duże znaczenie miał obraz złoçынця. Przystępstwo zostaje tym czynnikiem, który zmusza psychikę osoby do przemyśleniawłasnego przestępczego uczynku, aż wreszcie prowadzi do żałowania za nie («Для домашнього огнища», «Ріпник», «Оповідання про розбійника Флавіана», «Надні», «В тюремній шпиталі») [3, с. 87]. To psychologiczne podejście opisane w jego twórczościmoże ustrzec człowieka przed popełnieniemczynów, które w jakiśspóсb mogązaszkodzić otoczeniu. Przyglądając siękażdemu z przestępstw możnazauważyć, że złoçынця je popełnia w celu osiągnięcia stanu szczęścia. W stosunku do tych ludzi można odczuwać jedynie żal, co robili sam Franko. W swych utworach autor podkreśla, że z każdej sytuacji da się wybrać, istnieje wyjście, nawet jeżeli winę ponosi władza. «Людина від віків прямує до одної мети, до щастя. Щастя це здобуде аж тоді, коли наука і праця зіллються для неї в одне; коли всяка її наука стане працею, корисною для суспільства, а вся праця буде виявом її розвиненої думки, розуму й науки» [2, с. 45].

Jako poeta-obywatel, Franko w wielu swoich utworach świadomie porusza problemy życia narodu ukraińskiego, swoje patriotyczno-polityczne idee przedstawiał w formie narodowych haseł. Najczęściej w celu przedstawienia swych myślitwórcaużywał takich form jak hymn, prolog. Są to ważnetreści podane w dynamicznej oryginalnej formie.

W «Великихроковинах», na przykład, dolę historyczną narodu ukraińskiegopredstawił za pomocą alegorycznego obrazu kozaka nie umierającego, który jest symbolem niezniszczalności Ukrainy.

Interesują go socjalne i ekologiczne strony życia ludu, wszelka krzywda i ucisk. Całą swoją sympatię Franko daje tym, którzy»karmią chlebem» nie tylko siebie, ale i innych. Razem z wiarą w człowieka, w duszy Franko żyje wiara w pięknąprzyszłość jego Ojczyzny [2, с. 27]. Przyjdzie nowe życie, nowe dobro, należy jedynie rozwalićcianę nieprawdy iprzebić się do światła, nawet jeżeli trzeba będzie usłać tę drogę do nowego życia ludzkimi kośćmi. Przykładem tej wiarymożeszлуżyćwiersz «Коменярі». Romantyzm jego robi ogromne wrażeniei wywołuje uczucie szacunku w stosunku do ludzi urzeczywistniających cele swego życia.

...своїми руками
Розіб'ємо скалу, роздробимо граніт,
Що кров'ю власною І власними кістками
Твердий змуруємо гостинець і за нами
Прийде нове життя, добре нове у світ [1].

Liryka poety budzi sumienie, pomaga wytrzymać wszelkie życiowe ciosy, zachęca do walki.

Temat miłości - wieczny temat w literaturze. Zwracając się do liryki intymnej I.Franko, możnastwierdzić, że ta poezja jest czymśważnymi unikatowym wcałej liryce światowej. Nie da siębyćobojętnym na słowa takich wierszy jak «Не знаю, що мене до тебе тягне», «Так, ти одна моя правдивая любов».

Franko przyznaje się: «Хвилини, вкотрихялюбив..., були, може, найкращі в моїм житті – жаль тільки, що були це заразом хвилини найтяжчого болю, якого я досі зазнав, а не радості» [3, с. 76].

Jak każdy człowiek Franko marzył o wielkiej miłości, o piękneji wiernej kobiecie. I, marząc, stworzył sobie ideałmiłościi kochanej kobiety. Jego dziewczyna miałaбыćładna, szczera imąдра, musiałybyć dla niego

piękną kobietą, wierną żoną, dobrym przyjacielem. Młody Franko był przekonany o ogromnej sile miłości, która uratuje jego przed wszystkimi ciosami życia. Jednak nie zawsze było to wykonalne i ukojenie poeta znajduje w pracy.

Chociaż życie Franko nie było słane różami, jednak nie można go z pewnością nazwać pesymistą, nigdy nie odwracał się od spraw narodu, nigdy nie zamykał się we własnych problemach i niepowodzeniach. Dlatego ma on pełne prawo na słowa:

Я син народа, що в гору йде,
Хоч був запертий в льох.
Мій поклик - праця, щастя і свобода,
я є мужик, пролог, не епілог [1].

Franko zawsze pragnął prawdy, sprawiedliwości, co jest uznawane za prawie nieistniejące w tamtym okresie w narodzie ukraińskim. Cała odpowiedzialność za taki stan rzeczy ponosi strach, który był wpajany przez ówczesną władzę. Były to czasy surowych kar za każdą wolną myśl, «nieuznawany» za dobry przez władzę uczynek mógł doprowadzić do katastrofalnych następstw. Człowiek został wbity w kąt, nie wiedział jak ma reagować na rzeczywistość, jak się zachowywać w stosunku do władzy. Ludzie bali się dzielić myślami, rozważaniem dotyczącym «nieznośnego» życia. Wolnomyślicielstwo stało się grzechem śmiertelnym.

Wiedząc o tym wszystkim, Franko postanowił, że dla niego najważniejszy jest przyszły los jego Ojczyzny. Dla wielu z nas zostanie sprawą ciężką do rozstrzygnięcia - jak człowiek może zapomnieć o życiu własnym i poświęcić się całkowicie swemu ludowi.

Na początku on sam nie wiedział, czy cała jego działalność odniesie sukces, była tylko miłość do Ukrainy i wiara w jej moc. Jednak wszystko, co zrobił Iwan Franko miała ogromny wpływ na światopogląd narodu ukraińskiego. Tacy ludzie jak on zdołali donieść do nas kulturę, język ukraiński, chociaż ich praca w tym kierunku nigdy nie była łatwa.

Iwana Franko nazywano Wiecznym działaczem rewolucyjnym, Duchem niepokoju, Tytanem pracy i myśli, który codziennie walczył z nędzą, walczył o przeżycie. Był znakomitym naukowcem, członkiem Akademii Nauk, z jego stanowiskiem liczył się cały naukowy świat. Franko był pierwszym wśród ukraińskich uczonych, który miał otrzymać Nagrodę Nobla, jednak nie dopuszczono go do rozwoju kariery (docenty) we Lwowskim uniwersytecie [2, s. 112].

Franko zrobił się nagle niepotrzebny, trzeba go było «zlikwidować», ogłosić trupem politycznym, skłonić do «spokoju» i zajmowania się nauką. Radykalna partia stworzona przez niego mogła mieć tylko jednego lidera, jednak rozleciała się na kilka różnych grupowań z nowymi liderami i opiekunami narodu.

Z Franko się śmiano, opowiadano niestworzone rzeczy, plotkowano na jego temat, to wszystko robiono tylko w jednym celu - pozbawienie go autorytetu i możliwości aktywnej działalności. Trzeba było pozbawić go zaufania u Ukraińców, którzy wierzyli tylko w niego. Nigdy nikt nie dostrzegał w nim niczego dobrego, pozytywnego, godnego naśladowania.

Ignorowano go. Nawet nie otrzymał pracy w swych ukraińskich wydawnictwach. Jedyną pracę, jaką mu powierzano było odnoszenie korespondencji na pocztę, bycie korespondentem na nudnych sprawach sądowych, był korektorem i przepisywał cudze referaty. Franko - to pierwszy ukraiński pisarz, który nie odważył się, a był zmuszony do życia z pracy rak.

Owszem, jak każdy człowiek popełniał błędy, nie zawsze miał rację, błędził w poszukiwaniach prawidłowych odpowiedzi. Jednak dzięki jego radykalnym ideom naród ukraiński mógł się odrodzić. Nawet w momentach całkowitych porażek wobec systemu, gdy nie było widać żadnego światła nadziei Franko się nie poddawał, walczył do końca o szczęśliwy los dla swojej Ukrainy. Wierzył, że słowa jego wpłyną na dusze narodu, zbudzą go do walki o własną niezależność i wolność.

Та прийде час, і ти огнистим видом
Засяєш у народів вольних волі
Пруснем Кавказ, вперезитя Бескидом,
Покотиш вірним морем гомін волі
І глянеш, як хазяїн домовитий
По своїй хаті і по своїм полі [1].

Bibliografia

1. Твори, т. 1-20, Київ, 1950-56.
2. Білецький О. І., Басе І. І., Кисельов О. І., Іван Франко. Життя і творчість, Київ, 1956.
3. Колесник П. І., Син народу, Київ, 1957.
4. Франко І. Я. Зібрання творів : У 50 т. / І. Я. Франко. — Київ: Наук. думка, 1976-1986.

З М І С Т

РОЗДІЛ 1 ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

<i>Карпуніна Тетяна</i> ЗАРОДЖЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СИСТЕМИ КИЇВСЬКОЇ РУСИ	3
<i>Олійник Вікторія</i> ДО ІСТОРІЇ НАРОДНИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ В ЗИМОВІЙ КАЛЕНДАРНІЙ ОБРЯДОВІСТІ УКРАЇНЦІВ ЗАКАРПАТТЯ	11
<i>Ващук Дмитро</i> СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ЮРИДИЧНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ В XIII – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIV СТ.	16
<i>Блануца Андрій</i> СТАРОСТИ/НАМІСНИКИ/ДЕРЖАВЦІ В УКРАЇНІ НАПРИКІНЦІ XV – НА ПОЧАТКУ XVI СТ.: ПОВНОВАЖЕННЯ ТА СТАТУС	20
<i>Гурбик Андрій</i> САМОВРЯДНІ ЗАСАДИ КОПНОГО СУДОЧИНСТВА НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У СКЛАДІ ВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО (БІЛОРУСЬКИЙ КОНТЕКСТ)	21
<i>Горобець Віктор</i> КОЗАЦЬКА АДМІНІСТРАЦІЯ ТА МІСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ГЕТЬМАНАТІ: СИМБІОЗ ЧИ КОНФЛІКТНІСТЬ?	26
<i>Шандра Валентина</i> ЦЕХОВІ І РЕМІСНИЧІ УПРАВИ В КОНТЕКСТІ ЕВОЛЮЦІЇ САМОВРЯДНИХ ЗАСАД В МІСТАХ УКРАЇНИ (КІНЕЦЬ XVIII – ПЕРША ПОЛОВИНА XIX СТ.)	30
<i>Томчук Любов</i> IWAN FRANKO W KULTURZE UKRAIŃSKIEJ	34
<i>Антипчук Надія</i> ЕПОХАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ ОЛЕНИ ПЧІЛКИ	37
<i>Давидюк Руслана, Музичко Олександр</i> АНТОН СТРИЖЕВСЬКИЙ: ШЛЯХ УЕНЕРІВЦЯ ВІД ОДЕСИ ДО РІВНОГО	41
<i>Гон Максим</i> ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНО-ПЕРСОНАЛЬНОЇ АВТОНОМІЇ: ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗУНР	50
<i>Микитюк Тетяна</i> УКРАЇНСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО У СЕЙМІ І СЕНАТІ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ У 20-Х РОКАХ XX СТОЛІТТЯ	55
<i>Шамсутдинова-Лебедюк Тетяна, Лебедюк Єлизавета</i> ОСВІТНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЄВАНГЕЛЬСЬКО- РЕФОРМОВАНОЇ ЦЕРКВИ В УМОВАХ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ	61
<i>Доброчинська Валентина</i> ГРАНІ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ РОМАНА ПЩУКА (1881-1979 pp.)	65

<i>Старжець Володимир</i> ОПІР ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ РАДЯНСЬКОМУ ТОТАЛІТАРНОМУ РЕЖИМОВІ У ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЯХ УРСР (1944-1953 РР.)	70
<i>Гуменюк Оксана</i> УКРАЇНСЬКА РАДЯНСЬКА СІМ'Я: СПЕЦИФІКА ПОБУТОВОГО ПРОСТОРУ	75
<i>Kundeus Oksana</i> FEATURES OF THE INFORMATION WAR OF RF AGAINST UKRAINE	78
<i>Візітвіє Юлія, Рогожина Катерина</i> ПРОЯВИ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ГРУЗИНСЬКОЇ ДІАСПОРИ УКРАЇНИ В РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ	84
<i>Ричко Вікторія</i> ІСТОРИЧНА РОЛЬ ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА РЕЛІГІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СОЦІУМІ	88
<i>Приходько Петро</i> ПРОГНОСТИЧНА ОЦІНКА ПОДАЛЬШОЇ ДОЛІ КРИМСЬКОГО ПІВОСТРОВА КРИЗЬ ПРИЗМУ ПЕРЕДУМОВ ТА ПРИЧИН ОКУПАЦІЇ КРИМУ РОСІЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ	93

РОЗДІЛ 2 ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

<i>Озимчук Олег</i> УТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК ВАНДАЛЬСЬКОГО КОРОЛІВСТВА	99
<i>Озимчук Олег</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЗВИ ТА ЗМІСТУ РАННЬОСЕРЕДНЬОВІЧНИХ ТИТУЛІВ	103
<i>Ціватий Вячеслав</i> ДЖЕФФРІ ЧОСЕР (1340-1400) – ДИПЛОМАТ, ПОЛІТИК, ПОЕТ (У ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ВИТОКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ І ДИПЛОМАТІЇ)	107
<i>Константинов Валентин</i> СОБІТЯ 1611 В РУМЫНСКИХ КНЯЖЕСТВАХ И ИХ ЗНАЧЕНИЕ ДЛЯ СУДЬБЫ МОЛДАВСКОГО КНЯЖЕСТВА	113
<i>Вавуліч Валентин</i> ОСМАНІЗАЦІЯ БАЛКАН. АКТ І. ЗАВОЮВАННЯ І ВОЛОДАРЮВАННЯ (ДО ПОЧАТКУ ХІХ СТ.)	118
<i>Шерстюк Руслана, Стоколос Надія</i> СКАСУВАННЯ ОСЕРЕДКІВ ОРДЕНУ ПІАРІВ У РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ: ЧИННИКИ ТА НАСЛІДКИ	122
<i>Сверова Ольга, Биков Олександр</i> РОСІЙСЬКИЙ БОНАПАРТИЗМ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ (ХІХ-ХХ СТ.)	128
<i>Плюта Наталія, Валух Людмила</i> АНГЛО-ФРАНКО-НІМЕЦЬКЕ КОЛОНІАЛЬНЕ ПРОТИСТОЯННЯ В АФРИЦІ (ОСТАННЯ ТРЕТИНА ХІХ СТ.): ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД ПРОБЛЕМИ ЗАРУБІЖНИМИ ДОСЛІДНИКАМИ	132

Щавлінський Микола СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТА НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЄВРЕЙСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У БІЛОРУСІ В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1914-1918 РР.)	141
Жилюк Сергій ПРОБЛЕМА КОНФЛІКТУ РЕЛІГІЙНОГО РЕФОРМАТОРСТВА ТА ЦЕРКОВНОГО ТРАДИЦІОНАЛІЗМУ НА ВСЕРОСІЙСЬКОМУ ПОМІСНОМУ СОБОРІ 1917-1918 РР.	145
Боголейша Свєтлана ПРИЧИНИ И ЭТАПЫ СОЗДАНИЯ ЛИТОВСКО-БЕЛОРУССКОЙ ССР (CAUSES AND STAGES OF CREATION OF THE LITHUANIAN-BYELORUSSIAN SSR)	149
Levchuk Iryna THE POLITICAL MEANING OF WOMEN'S ORGANIZATIONS IN THE SECOND POLISH REPUBLIC: THE NATIONAL FACTOR	153
Шульган Марина УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ КОНФЛІКТ 1943 РОКУ: ІСТОРИЯ ТА СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ	161
Pawlak Mateusz WYBRANE WSPOMNIENIA WOJENNE WIEŹNIÓW NIEMIECKIEGO OBOZU KONCENTRACYJNEGO AUSCHWITZ-BIRKENAU	164
Нак Elżbieta ŻYCIE I TWÓRCZOŚĆ ZDZISŁAWA BEKSIŃSKIEGO	171
Кузло Дарина ВПЛИВ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗАСАД НА ПРОЦЕС ПАДІННЯ КОМУНІСТИЧНИХ РЕЖИМІВ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ТА В УКРАЇНІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	175
Опанасюк Тетяна ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА РФ 2000 р.: ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ	180
Kaczmarzyk Jan PRZYCZYNY I SKUTKI WOJNY NARKOTYKOWEJ W MEKSYKU W LATACH 2004-2010	185
Опанасюк Ірина ТРАДИЦІОНАЛІЗМ ТА ВЕСТЕРНІЗАЦІЯ В ПРИЗМІ СИСТЕМИ ДЖЕРЕЛ ПРАВА І ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ТУРЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ	187
Вавуліч Валентин, Черній Валерій СУЧАСНИЙ СТАН ТУРЕЦЬКО-БОЛГАРСЬКИХ ВІДНОСИН	191

РОЗДІЛ 3 ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС

Федоришин Микола ЗАХІДНИЙ КОРДОН ПЕРЕСОПНИЦЬКОЇ ВОЛОСТІ У ХІІ СТ.	196
--	-----

<i>Десятничук Ігор, Десятничук Ілля</i> ВИБОРИ ДО ПЕРШОЇ ДЕРЖАВНОЇ ДУМИ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ У ВОЛИНСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ	204
<i>Бородинська Ліна</i> СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДИ ЄВАНГЕЛЬСЬКИХ ХРИСТИЯН У С. ПОСНИКОВІ НА РІВНЕНЩИНІ (1918-1939 РР.)	209
<i>Ярошик Роман</i> ГОЛОКОСТ У МІСТІ РІВНЕ	215
<i>Галуха Любов</i> РУСИФІКАТОРСЬКА ПОЛІТИКА РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВОСЛАВНОГО ДУХОВЕНСТВА ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.	217
<i>Грималюк Оксана</i> БЛАГОДІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕРКОВНИХ БРАТСТВ ВОЛИНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.	225

РОЗДІЛ 4

ПРОБЛЕМИ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА ІСТОРІОГРАФІЇ

<i>Підлужна Ольга</i> ДОКУМЕНТАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА ІСТОРІЇ П'ЯТИДЕСЯТНИЦЬКИХ ГРОМАД НА ВОЛИНІ	231
<i>Мартинчук Світлана</i> ДЖЕРЕЛА З ІСТОРІЇ ПРОМИСЛОВОГО РОЗВИТКУ ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ КІНЦЯ ХVІІІ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.	236
<i>Гончар Ольга</i> УКРАЇНСЬКИЙ ВЧЕНИЙ ХІХ СТ. (ДО 200-ЛІТТЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИКОЛИ КОСТОМАРОВА)	244
<i>Пазюра Наталка</i> ЗМІСТ ТА ХРОНОЛОГІЧНІ МЕЖІ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАРОГО УКРАЇНСЬКОГО КОНСЕРВАТИЗМУ	248
<i>Кузьміна Ірина</i> РОЛЬ МЕЦЕНАТІВ У РОЗВИТКУ НАУКИ ТА КУЛЬТУРИ (НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ Ф. ШТЕЙНГЕЛЯ)	251
<i>Постоловський Руслан</i> «ПРАЗЬКА ВЕСНА» 1968 Р. У НОВІТНІЙ ЧЕСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ	257
<i>Батуріна Світлана</i> УКРАЇНА В ПІДРУЧНИКАХ З ІСТОРІЇ СУСІДНІХ КРАЇН (РОСІЯ, ПОЛЬЩА, БІЛОРУСЬ)	261
<i>Михальчук Роман</i> НОВІ СВІДЧЕННЯ ПРО ГОЛОКОСТ У МІЗОЧІ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ УСНОІСТОРІЧНОГО ПРОЕКТУ В ЛИПНІ – СЕРПНІ 2016 р.)	265
<i>Голубеў Валянцін</i> АБШЧЫНА Ў БЕЛАРУСІ ХVІ-ХVІІІ СТ.: ЭВАЛЮЦЫЯ ТЭРМІНА	274

РОЗДІЛ 5 РЕЦЕНЗІЇ, АНОТАЦІЇ, ОГЛЯДИ

Дятлов Володимир

АКТУАЛЬНЕ ВИДАННЯ НА ТЛІ ПРОЦЕСУ «BREXIT»

(Рецензія на монографію: Грубінко А.В. Велика Британія в системі
європейської зовнішньої і безпекової політики (1990-2016 рр.): монографія /
А.В. Грубінко. – Тернопіль: Осадца Ю.В., 2017. – 640 с.)279

Томчук Любов

ІСТОРІЯ «ВІКУ ЖІНОК»282

Галуха Любов

ЦЕРКВА ЄВАНГЕЛЬСЬКИХ ХРИСТИЯН-БАПТИСТІВ

СЕЛА ПОСНИКІВ НА РІВНЕНЩИНІ

(Рец.: Бородинська Л. Осібно, але воєдино.

100-річчя церкви євангельських християн-баптистів с. Посників на Рівненщині. –

Рівне: Дятлик. – М., 2017. – 296 с.)293

Вирський Дмитро

МОНАСТИРСЬКІ МАЄТНОСТІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІСЦЕВЕ УПРАВЛІННЯ

ТА САМОВРЯДУВАННЯ НА КРЕМЕНЧУЧЧИНІ ПІСЛЯ КОЗАЦЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

СЕРЕДИНИ XVII СТ.294

ISSN 2519-1942

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

**Збірник наукових праць
Рівненського державного гуманітарного університету**

Випуск 29

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники. Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Відповідальний за підготовку збірника до видання – **Валерій Шеретюк**

Комп'ютерна верстка – **Лариса Федорук, Владислав Самсонюк**

Обкладинка – **Григорій Волохов**

Підписано до друку 1.12.2017 р. Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Наклад 300. Обл.-видав. арк. 35,6. Замовлення № 209/1.

Віддруковано засобами різнографічного друку
ПП Самборський І.О.
вул Княгині Ольги, 8, м. Рівне, 33028

ISSN 2519-1942

A 43 Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного ун-ту. – Вип. 29. – Рівне : РДГУ, 2017. – 305 с.

УДК 94(477) + 94 (100)
ББК 63.3 (4Укр)

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017